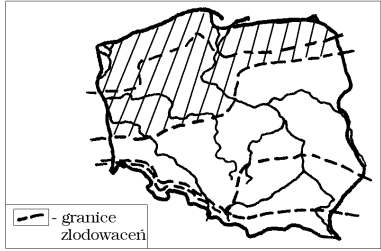
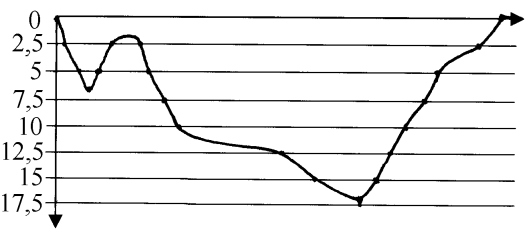

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA I

Nr zadania	Przewidywana odpowiedź	Liczba punktów	Kryterium zaliczenia
1.		1	Za prawidłowe zakreskowanie obszaru zlodowacenia bałtyckiego ..... 1 pkt
2.	1 – F, 2 – F, 3 – P, 4 – F, 5 – P	3	Za trzy poprawne wskazania..... 1 pkt cztery ..... 2 pkt pięć ..... 3 pkt
3.	Południowo-zachodnim, Brenno, 44,7 m, 3,75 km (dopuszczalne 3,5 – 4 km), Moszynek	5	Za każde poprawne określenie 1pkt
4.	Np.: 1. Wygięcie poziomic w kształcie łuku, którego ramiona skierowane są ku zachodowi, dowodzi występowania wydm parabolicznych. 2. Duże urozmaicenie terenu - znaczne wysokości bezwzględne (106 m n.p.m.), dochodzące do 45 m różnicy wysokości względnych, charakterystyczne są dla moreny czołowej. 3. inne logiczne argumenty	2	Uwzględnienie w odpowiedzi: - wygięcia poziomic w kształcie łuku ..... 1 pkt - znacznych wysokości względnych lub wysokości bezwzględnych ..... 1 pkt
5.	Np.: - Łąki i pastwiska znajdują się na obszarach podmokłych. Tereny te ze względu na zbyt duże nawilgocenie porastają trawy wykorzystywane jako łąki i pastwiska. - Lasy rosną głównie na terenach piaszczystych. Człowiek pozostawił naturalną szatę roślinną ze względu na niekorzystne warunki glebowe. - Pod grunty orne są wykorzystywane tereny o lepszych glebach i o mniejszym zróżnicowaniu rzeźby. Obszary te są bardziej urodzajne lub nie utrudniają prowadzenia prac polowych.	4	Za każdą poprawnie sformułowaną zależność ..... 1 pkt za każde uzasadnienie ..... 1 pkt
6.		3	Za prawidłowe uzupełnienie opisu głębokości..... 1 pkt Za poprawne zaznaczenie punktów głębokościowych ..... 1 pkt Za prawidłowe połączenie punktów głębokościowych linią profilu ..... 1 pkt
7.	Np.: Ogromne masy wody z topniejącego lądolodu tworzyły rzeki, płynące pod nim i przed jego czołem, złobiające długie i kręte zagłębienia. Po stopieniu lądolodu, zgromadziła się w nich woda tworząc jeziora rynnowe.	2	Za uwzględnienie w odpowiedzi: - udziału wód lodowcowych ..... 1 pkt - złożenia (erozji) przez wody lodowcowe ..... 1 pkt

8.	$1 \text{ cm} - 0,5 \text{ km}$, to $1 \text{ cm}^2 - 0,25 \text{ km}^2$ $14 \text{ cm}^2 \times 0,25 = 3,5 \text{ km}^2$	2	Za zamianę skali liniowej na skalę połową ..... 1 pkt za poprawne obliczenie powierzchni jeziora ..... 1 pkt
9.	1. $\otimes = 90^\circ - \varphi - 23^\circ 27'$ $\otimes = 90^\circ - 51^\circ 57' - 23^\circ 27' = 14^\circ 36'$ 2. $16^\circ 15'E - 15^\circ E = 1^\circ 15'E$ $1^\circ = 4 \text{ min}$, $1^\circ 15' = 5 \text{ minut}$	5	Za podanie poprawnego wzoru na obliczenie wysokości Słońca ..... 1 pkt za poprawne podanie szerokości geograficznej ..... 1 pkt za poprawny wynik ..... 1 pkt za poprawny wynik różnicy długości geograficznej ..... 1 pkt za poprawny wynik różnicy czasu słonecznego ..... 1 pkt
10.	1 – Wymyk, 2 – Mochy, 3 – Radomierz, 4 – Olejnica, 5 – Boszkowo	4	Za jedno poprawne przyporządkowanie ..... 1 pkt za dwa ..... 2 pkt za trzy ..... 3 pkt za cztery – pięć ..... 4 pkt
11.	1. Kaszczor Np.: Znajduje się nad największą rzeką, w okolicy. 2. Mochy Np.: Duża miejscowość, ulokowana przy drodze krajowej i przy skrzyżowaniu dróg, gdzie jest większy ruch samochodowy, brak w niej stacji benzynowej. 3. Osłonin Np.: Leży w obrębie parku krajobrazowego nad jeziorem i w otoczeniu lasów.	3	Za każde poprawne wskazanie miejscowości oraz podanie jednego logicznego argumentu dla lokalizacji obiektu – po 1 pkt
12.	Np.: - wysoka lesistość terenu; - urozmaicona rzeźba; - liczne jeziora - tereny bagienne (podmokłe); - rzadkie, chronione gatunki roślin (rezerваты); - liczne ptactwo wodne (tereny łęgowe); - brak zakładów przemysłowych;	3	Za każdy poprawny argument ..... 1 pkt Maksymalnie 3 punkty.
13.	Np.: I. Została przekroczona chłonność turystyczna terenu w wyniku czego dochodzi do degradacji (zanieczyszczenia) środowiska przyrodniczego parku. II. Fermi produkują duże ilości ścieków, które z powodu słabego skanalizowania terenu, byłyby odprowadzane do wód powierzchniowych, zanieczyszczając jeziora. III. Hałas wywoływany łodziami negatywnie oddziałuje na ptactwo wodne, dla którego jeziora są miejscami żerowania i lęgowymi.	3	Za każde logiczne uzasadnienie ..... 1 pkt
14.	Np.: Argumenty: Za: - Nie trzeba będzie przewozić kajaków, aby przedostać się pomiędzy jeziorami. - Przedłużenie szlaku kajakowego. Przeciw: - Zmieniłyby to warunki wodne na obszarze parku, gdzie ingerencja człowieka w środowisko przyrodnicze nie może naruszać jego równowagi. Rozwiązanie: Należy poprawić standard drogi, która jest drogą	4	Za podanie jednego logicznego argumentu ..... 1 pkt dwóch ..... 2 pkt za własną logiczną propozycję ..... 1 pkt za jej uzasadnienie ..... 1 pkt

	gruntową, np. utwardzić, dzięki czemu łatwiej będzie transportować kajaki.		
15.	<u>zwrotnikowe, chłodnym, niskiego</u>	2	Za prawidłowe podkreślenie dwóch wyrazów ..... 1 pkt trzech ..... 2 pkt więcej niż trzech ..... 0 pkt
16.		4	Prawidłowe opisanie: -rodzajów mas powietrza ..... 1 pkt -powierzchni frontu atmosferycznego 1 pkt - prawidłowe narysowanie i opisanie strefy chmur i opadów ..... 1 pkt - prawidłowe zaznaczenie napływu mas powietrza ..... 1 pkt
17.	Np.: I. Napłynęło ciepłe powietrze, wzrosła temperatura, dzięki czemu rozpoczęła się vegetacja roślin. II. Napływające powietrze niesie wilgoć, co też jest korzystne dla vegetacji roślin.	2	Za podanie logicznego argumentu odnoszącego się do: - temperatury powietrza ..... 1 pkt - wilgotności powietrza ..... 1 pkt
18.	1 – E, 2 – B, 3 – C, 4 – D, 5 – F, 6 – A	3	Za poprawne uzupełnienie elementów: 1 i 2 ..... 1 pkt 3 i 4 ..... 1 pkt 5 i 6 ..... 1 pkt
19.	a), c), f)	2	Za poprawne podkreślenie dwóch odpowiedzi ..... 1 pkt trzech ..... 2 pkt więcej niż trzech ..... 0 pkt
20.		2	Za prawidłowe zakreślenie każdej strefy klimatycznej po 1 pkt
21.	1. Rzeka Wolta należy do zlewiska O. Atlantyckiego, rzeka Szari jest bezodpływowa (J. Czad). 2. Wolta ma największe przepływy w miesiącach letnich VI – VIII, Kongo w miesiącach wiosennych (III – IV) i jesiennych (IX – XI). 3. Niger ma ujście deltowe a Kongo lejkowate.	3	Za każde prawidłowe porównanie po 1 pkt Uznać odpowiedź - zlewisko Jez. Czad.
22.	1 – F, 2 – P, 3 – F, 4 – F, 5 – P, 6 – P	4	Za trzy poprawne wskazania ..... 1 pkt cztery ..... 2 pkt pięć ..... 3 pkt sześć ..... 4 pkt
23.	Np.: - sadzić drzewa, które systemami korzeniowymi powstrzymują erozję oraz zatrzymują wodę; - ograniczyć wypas zwierząt, które nadmiernie wyjadają trawę wraz z jej korzeniami;	3	Za przedstawienie każdej logicznej propozycji wraz z jej uzasadnieniem po 1 pkt Maksymalnie 3 pkt

	- zaprzestać wypalania sawanny pod nowe pola uprawne, gdyż powoduje to szybszą erozję gleby;		
24.	A i B: Bangladesz – Indie, w obrębie wsch. Chin C i D: Czechy – Słowacja, w obrębie Niemiec E i F: Kosowo – Albania, Afganistan – Pakistan G i H: Stany Zjed. – Meksyk, Polska – Ukraina I i J: Kazachstan – Polska, Rosja – Izrael	4	Za poprawne przyporządkowanie kierunków migracji: trzech – czterech ..... 1 pkt pięciu – sześciu ..... 2 pkt siedmiu – ośmiu ..... 3 pkt dziewięciu – dziesięciu ..... 4 pkt
25.	S.B.= licz. bezr. / licz. lud. zaw. czynnej x 100% S.B = 3259,9 tys. / 18183,6 tys. x 100% = 17,9 %	2	Za prawidłowy sposób obliczania ..... 1 pkt za prawidłowy wynik ..... 1 pkt rozbieżność w granicach 17,5 – 18,5%
26.	Np.: 1. - Inwestorzy, którzy zakupili zakład przemysłowy, unowocześniają go, wprowadzając nowoczesne maszyny i urządzenia zastępujące pracę ludzką. - Zwiększa się efektywność pracy robotników, których w zakładach państwowych było zbyt dużo a wydajność pracy była zbyt niska. 2. W zachodniej Europie są likwidowane liczne elektrownie opalane węglem, przez co maleje jego import, co powoduje zmniejszanie się eksportu z Polski i zamykanie kopalń w Polsce. 3. Upadek gospodarstw państwowych spowodował pozostanie bez pracy dużej liczby robotników rolnych.	3	Za każdy poprawnie wykazany związek po 1 pkt
27.	A – usługi podstawowe, B – przemysł, C – usługi wyspecjalizowane, D – rolnictwo	2	Za prawidłowe opisanie określeń: dwóch lub trzech ..... 1 pkt czterech ..... 2 pkt
28.	Np.: - ze względu na tanią siłę roboczą; - istnienie nowego, nienasyconego jeszcze rynku zbytu produktów przemysłowych; - ulgi podatkowe dla inwestorów; - niższe podatki (bardziej liberalne przepisy).	2	Za podanie jednego logicznego argumentu ..... 1 pkt dwóch ..... 2 pkt
29.		3	Za poprawne wykonanie diagramu ... 2 pkt w tym: za rozpoczęcie wykonania diagramu od pionu oraz przedstawienie państw w kolejności malejącej ..... 1 pkt za poprawne, z niewielkimi rozbieżnościami, wykonanie podziału diagramu ..... 1 pkt za wykonanie poprawnej legendy 1 pkt
30.	Np.: A. Z Białorusi i Ukrainy turystów jest więcej, ponieważ są to kraje graniczące z Polską, przyjeżdżają ze względów nie tylko turystycznych, ale przede wszystkim finansowych (możliwość znalezienia pracy, handel). B. Z Niemiec i Czech przyjeżdża więcej turystów, wynika to łatwiejszej możliwości przekroczenia granicy (ruch bez wizowy), większej zamożności obywateli.	2	Za podanie jednej przyczyny dotyczącej zróżnicowania liczby turystów dla każdej z par porównywanych krajów po 1 pkt
31.	1 – Japonia, 2 – Albania, 3 – Pakistan, 4 – Mongolia, 5 – Indie	5	Za każde prawidłowe podkreślenie po 1pkt

32.	1 – D, 2 – E, 3 – A, 4 – C, 5 – B, 6 – F	4	Za poprawne dwa przyporządkowania ..... 1 pkt trzy ..... 2 pkt cztery ..... 3 pkt pięć – sześć ..... 4 pkt
33.	Np.: PRZYCZYNA WEWNĘTRZNA: Korea Pn. utrzymywała stosunki gospodarcze tylko z krajami socjalistycznymi (w ramach ideologicznego bloku), z których większość zmieniła swoje ustroje społeczno-gospodarcze, wobec czego kraj ten stracił swoich dawnych sojuszników. Polityka władz, która zakładała osiągnięcie samowystarczalności państwa PRZYCZYNA ZEWNĘTRZNA: Zagrożenie militarne, jakie stwarza Korea Pn, oraz forma sprawowanych w niej rządów totalitarnych powodują, że jest ona izolowana gospodarczo przez inne państwa świata.	2	Za podanie jednego logicznego argumentu uzasadniającego przyczynę izolacji wewnętrznej ..... 1 pkt zewnętrznej ..... 1 pkt
34.	Kuba, Libia	2	Podkreślenie jednej prawidłowej nazwy państwa ..... 1 pkt dwóch ..... 2 pkt podkreślenie trzech i więcej nazw państw ..... 0 pkt